

muntanyenca és mall. **porringa*: «com que aquelles cases estan desertes, puix tan sols dins una d'elles hi viu sa viuda des *garriguer* (a Ca S'Heura), ses violetes i ses *porringues* pareixen esser els únics habitants d'aquells paratges», Arx. Lluís Salvador (p. 63).

Porrassa com a nom de l'*Allium pyrenaicum* [segle xv] no és més que l'augmentatiu de *porro*; que vaig anotar a Móra d'Ebre com a nom també de l'asfòdel. I és men.: «me van obrir es vaixell; / i me va fugí 's capell, / am tant de foc i fum; / vaig encendre un cap de *porro* per fer llum, / i vaig descobrir / sa muntanya del Toro», Camps Merc. (*Folkl.* i, 162). Del romànic ha passat al basc, on *otsaporru* és roncalès i guip. per a «puerro silvestre, hierba buena para alimento de cerdos» (Azkue), «asfodelo» (Bera-Mendz.): compost amb *otsa*-, que pròpiament vol dir 'llop', però amb noms de planta pren el sentit de 'silvestre'.

Ben conegut al Priorat i Ebre: *pořáses* 'asfòdels, en donen als porcs': Capçanes, Rasquera; també al Lloar si bé aquí més aviat en diuen *garrigau*, a Miravet *Pere-cau-cau* i a d'altres pobles veïns *pericau* (1935-6). També en el Migjorn val.: a Onil hi ha la *Sima de les Porrasses*, on n'hi pengen moltes (1963). I més que en lloc a Mallorca: «Devers una tenassa, mirau arreu i trobareu una *porrassa* amb dos aubons», Arx. Lluís Salvador, p. 229. A Banyalbufar m'ensenyaren l'*ubó* o tija de la *pořása*, i els *kuyóns* de *porrassa* per als seus tubèrculs (1963). La planta es diu més aviat *porrassera* a Lluçmajor, on vaig espigar un *albó de sa porrassera*, i moltes porrasseres al llarg del camí des Paumer (1964).

El nom de planta *porrassa* sembla haver-se aplicat a un cap de terra ample que s'interna en mar: Cròn. de Marsili, que diu «aquella *porrassa*» referint-se a la costa tarragonina, ed. Quadrado, p. 125; i Jaume I, ja com a NL, a l'accident de costa al S. de Calvià, mall.; també un accident de costa prop de Tossa; no sabem en quin dels dos sentits, en Aversó, 52. *Porrassada*, *porrassar*, *porrasser*, *-era*; *porrassi*, *-ina*. *Porreca* ross. (amb el sufix *d'albeca*). *Porradell* altra espècie del gènere *Allium*; *porreguell*.

Porrassina 'flor de porrassa' eivissenc. Cf. prov. *pourracho* [-átso]: «vous, bello, crese que sias facho / coume li flour de la *pourracho*», trad. *asphodèle*, Miréio II, 17.5; la terminació del qual sembla correspondre a -ACTA, però pot ser deguda a algun encreuament, per exemple amb *SALICTA* 'salzeredes'.

Porrilla val. S. (*Canyissaes*, 74, context a *desma-deixat*).

CPT.: *Porrosfuies*, del qual ja s'ha parlat a CER-FULL: «Dins sa junta fora, fora, / *porrosfuies* ni raons, / que lo que importa és fer via / y no perdre es temps millor», PdAPenya (*IdOr* i, 116); també en Bart. Ferrà, *Com.* (*IdOr* i, 15). La formació d'aquest terme deu ser encara més complexa del que allí suggerim, car hi ha també contribució de *parrafulles* (veg. *PARRA*, insinuant influència del murc. i andal. *perfo*-difícil decidir què és forma originària i què és contaminació de les altres. Cap a aquestes pistes ens podria orientar el mot *parrafulles* 'ramulla, branquillons, re-

sidus vegetals', hapax del *Cartoixà* de Corella (*Dag.* s. v., i s. v. *plegar*), que he posat provisionalment a *PARRA*, insinuant influència del mrc. i andal. *perfol*-la (= *PELLOFA*). Ara bé en el *Colloqui de les Dames* una variant d'aquest sembla que indica les «fulles» de la coberta d'un teulat: «ffastig n'an les *parrafulles* del taginat» (v. 788). ¿Seria cpt. de *PARAR* contaminat, adés per *parra*, adés per *porro*?

DERIVATS SAVIS del gr. *πόρσον* (afí del ll. *porrum*): *πόρσιος* 'de color verd de porro', d'on *prasi*, i *prasma* del qual hi ha variant evolucionada *praima* (1356) i potser (mal llegit?) *praia* 1459 (*AlcM*).

¹ Cf. el que conta Boccaccio de la menja de porros: «Io sono stato più volte già là dove io ho veduto merendarsi le donne, e mangiare lupini e porri; e come che nel *porro* ni una cosa sia buona, pur men reo e più piacevole alla bocca è il capo --- il capo vi tenete in mano, e manicate le frondi, le quali --- son di malvagio sapore» (*Decam.* i, § 90, ed. 1961, 58.12).

Porrofuies, V. *porro* i *cerfull* *Porrumpar*, *porrupar*, *porrupejar*, V. *parrupar* *Porsavani*, V. *seguí* *Porsolina*, V. *morsuliana*

PORT, del ll. *pörtus*, -ūs, 'entrada d'un port', 'port de navegació' (I); però en el sentit de 'collada de la serra', 'territori de passos i muntanyes' (II), que és particular del català, amb el castellà, mossàrab, basc i gascò, el mot prové del sorotàptic *PORTUS, d'igual etimologia indoeuropea que el mot llatí, però amb un significat més semblant al dels seus germans pro-ètnics, avèstic *parətuš* 'passatge, entrada, portell', gr. *πόρος* 'pas, passatge', sànscrit *pārti* 'condueix a l'altra banda', esc. ant. *ffjörðr* 'pas de mar entre muntanyes' etc. □ 1.ª doc.: tots dos, des dels orígens: I, en textos del S. XIII; II, docs. del S. XII.

«— En aquella galea on Nós anàvem --- Bñg. Gayran, còmit --- demanam-li quinys *ports* havia de prop de la Ciutat de part envés Catalunya. E dix-nos que havia un puig --- la Dragonera, e que hi havia un pou d'aygua dolç, e --- un puget --- Pantaleu: e havia de la terra --- un gran tret de balesta; e Nós dixem-li --- pus ayga dolç hi havem, e que hajam bon *port* --- venrà tot nostre estol ---; e dixem-lon --- que-ns seguissen tots al *port* de la Palomera --- e entram lo primer divendres de setembre al *port* de la Palomera ---», Jaume I (Ag., 95.16, § 58, 96.8ss.). «Totes les naus ---, de Cap de Creus d'entró al port Çalou», trad. del segle XIII dels *Usatges* (AIEC i, 292). «L'ànima de l'hom --- forada grans muntanyes, fabrica *ports* a utilitat dels navegants, ha ornada la terra ab bells edificis ---», BMetge (*Somni* i, NCL., 30.10).

Podem estar-nos de donar detalls moderns de *PORT* i, *pendre port*, per als quals basten el *DFa* i *AlcM*. Recordem *arribar* o *dur a port*, *portar a bon port* i semblants, que fàcilment podríem exemplificar en la Renaix.: «No lluny de les Hespèrides se dol sa mare trista, / en l'hort on, com sa vida, les flors s'han esfullat; / quan del brandó terrífic la llum fereix sa vis-